

تموتىغا يېزىلغان بىرىنچى خەت

(قىسقىچە چۈشەندۈرۈش)

بۇ خەتنىڭ مۇئەللىپى ئەلچى پاۋلۇس بولۇپ، ئۇ بۇ خەتنى ئۆز ئوغلدىك بولۇپ قالغان، يېقىن خىزمەتدەشى ۋە ياردەمچىسى تموتىغا يازغان.

تموتى لىستىراق (لىسترا شەھىرى بۈگۈنكى تۈركىيىدە) بولۇپ، ئاتىسى گىرېك، ئانىسى ئەيسا مەسىھكە ئېتىقاد قىلغان يەھۇدىي ئىدى. ئۇ خۇش خەۋەر تارقىتىش خىزمىتىدە پاۋلۇس بىلەن بىللە بولۇپ، ئەفەس ۋە كورىنت شەھەرلىرى ھەم ماكدونىيە ئۆلكىسىگە بارغان. يەھۇدىيلار ئارىسىدا خىزمەت قىلىشتا توسالغۇغا ئۇچراپ قالماسلىقى ئۈچۈن، پاۋلۇس ھەتتا ئۇنىڭ خەتنىسىنى قىلدۇرغان («ئەلچىلەر» 16 - باب 1 - 3 - ئايەتلەر). تموتى گەرچە ئەلچى ھېسابلانمىسىمۇ، ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكى ئۈچۈن كۆپ خىزمەتلەرنى قىلغان ئىخلاسمەن ئېتىقادچىدۇر.

پاۋلۇس بۇ خەتتە ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكىدىكى «ماددىي دۇنيانىڭ ئۆزى رەزىل، ھەقىقىي قۇتقۇزۇلۇشقا پەقەت ئالاھىدە مەخپىي تەلىم، شۇنداقلا مەلۇم يېمەكلىكلەرنى يېمەسلىك، توي قىلماسلىقلارغا ئەمەل قىلىش ئارقىلىق ئېرىشكىلى بولىدۇ» دېگەن ساختا تەلىملەرگە رەددىيە بېرىش بىلەن بىرگە تموتىنى بۇلارنىڭ خاتا ئىكەنلىكىنى جامائەتچىلىككە ئاگاھلاندۇرۇشقا چاقىرغان.

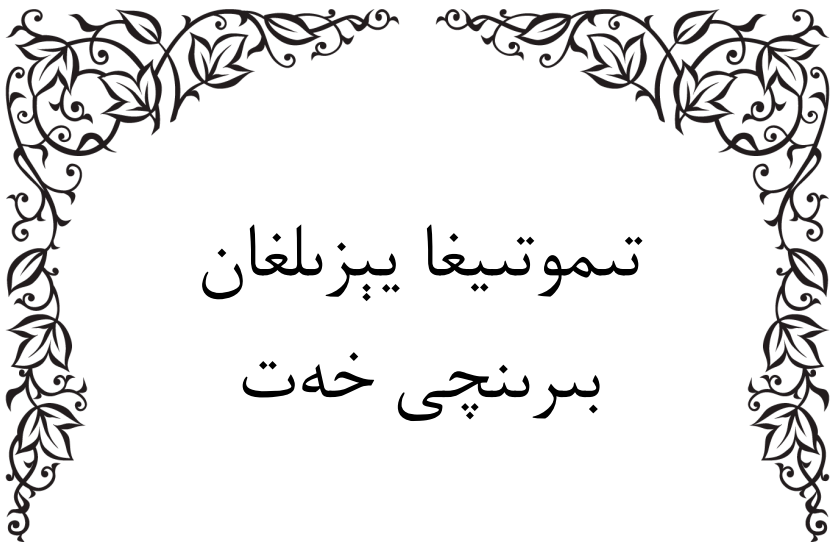
پاۋلۇس يەنە ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكىنىڭ باشلامچىلىرى ۋە خىزمەتچىلىرىگە قويۇلغان تەلەپلەر، جامائەتچىلىكنىڭ مەسئۇلىيىتى ۋە ئىبادەت تەرتىپى ھەققىدە چۈشەندۈرۈش بېرىپ، تموتىنىڭ ئەيسا مەسىھنىڭ سادىق خىزمەتكارى ھەمدە ئېتىقادچىلارغا ياخشى ئۈلگە بولۇشى ئۈچۈن نەسىھەت قىلغان.

تېزىس:

1. سالام (1 - باب 1 - ، 2 - ئايەتلەر)

2. ساختا تەلىم بەرگۈچىلەردىن ھوشيار بولۇش (1 - باب 3 - 20 - ئايەتلەر)

3. دۇئا قىلىش ۋە ئىبادەت تەرتىپى (2-باب)
4. يېتەكچى ۋە ياردەمچىلەرگە قويۇلغان تەلەپلەر (3-باب)
5. تىموتىينىڭ ۋە ئېتىقادچىلارنىڭ مەسئۇلىيىتى (4 — 6-بابلار)

تموتىغا يېزىلغان بىرىنچى خەت

1 قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانىڭ ۋە ئۈمىدىمىز بولغان ئەيسا مەسىھنىڭ ئەمرى بىلەن ئۇنىڭ ئەلچىسى بولۇشقا تاللانغان مەنكى پائۇلۇستىن² ئېتىقاد يولىدا ئۆز ئوغلۇمدەك بولۇپ قالغان تموتىغا سالام. خۇدائىمىز ۋە رەببىمىز ئەيسا مەسىھ ساڭا مېھرى - شەپقەت، رەھىمدىللىك ۋە ئامانلىق ئاتا قىلغاي!

ساختا تەلىملىرىنى توسۇش

3 ماكېدونىيە ئۆلكىسىگە بارغاندا ساڭا ئېيتقىنىمدەك، سېنىڭ داۋاملىق ئەفەس شەھىرىدە قېلىپ، ئاراڭلاردىكى بەزى كىشىلەرنىڭ ناتوغرا تەلىملىرىنى تارقىتىشىنى توسۇشۇڭنى سورايمەن. 4 ئۇلارغا ئەپسانىلەر ۋە ئۇزۇندىن - ئۇزۇنغا سوزۇلغان نەسەبنامىلەر بىلەن ۋاقتىنى ئىسراپ قىلماسلىقىنى بۇيرۇغىن. بۇلار پەقەت بىمەنە تالاش - تارتىشلارنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ، شۇنداقلا ئېتىقاد بىلەن قىلىنىدىغان خۇدا يولىدىكى ئىشلارنى

قىلىشقا پايدىسىز بولىدۇ. خۇدا يولىدا مېڭىش پەقەت ئېتىقاد ئارقىلىقلا ئەمەلگە ئاشىدۇ.⁵ بىزنىڭ بۇنداق بۇيرۇق قىلىشىمىزدىن مەقسەت، پاك قەلب، ساپ ۋىجدان ۋە چىن ئېتىقادتىن كېلىپ چىققان مېھىر - مۇھەببەتنى باشقىلارغا كۆرسىتىشىڭلار ئۈچۈندۇر.⁶ بەزى كىشىلەر بۇ تەلىمىدىن چەتنەپ، بىمەنە گەپلەرنى قىلىپ يۈرىدۇ.⁷ ئۇلارنىڭ باشقىلار تەرىپىدىن تەۋرات قانۇنىنىڭ ئۆلچىمى، دەپ ئاتالغۇسى بار. بىراق، ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ نېمە دەۋاتقانلىقىنى ياكى ئۆزلىرىنىڭ ئىشەنچ بىلەن ئېيتقان سۆزلىرىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشەنمەيدۇ.

⁸ بىزگە مەلۇمكى، ئەگەر كىشىلەر تەۋرات قانۇنىنى توغرا قوللانسا، ئۇ پايدىلىقتۇر.⁹ بىز يەنە شۇنى بىلىشىمىز كېرەككى، تەۋرات قانۇنى خۇدانىڭ ئەمرلىرىگە بويسۇنىدىغان ئادەملەر ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ناتوغرا ئىشلارنى قىلغۇچىلار ئۈچۈن تۈزۈلگەندۇر، يەنى قانۇنغا خىلاپلىق قىلغۇچىلار، بوينى قاتتىقلار، خۇدا يولىدا ماڭمىغانلار، گۇناھكارلار، خۇداغا بىپەرۋالىق قىلغۇچىلار، خۇدانى مەسخىرە قىلغۇچىلار، ئاتا - ئانىسىنى ياكى باشقىلارنى ئۆلتۈرگەن قاتىللار،¹⁰ زىناخورلار، ئوخشاش جىنىستىكى بۇزۇقلار، قۇل سودىگەرلىرى، يالغانچىلار، قەسەمخورلار ۋە باشقا قىلمىشلار بىلەن توغرا تەلىملەرگە خىلاپلىق قىلغان كىشىلەر ئۈچۈن تۈزۈلگەندۇر.¹¹ بۇ تەلىملەر مەدەھىيەلەشكە مۇناسىپ بولغان خۇدا تەرىپىدىن ماڭا ئامانەت قىلىنغان ئۇلۇغ خۇش خەۋەرگە ئاساسلانغان.

خۇدانىڭ رەھىمدىللىكىگە شۈكۈر

¹² ماڭا كۈچ - قۇدرەت بەرگەن رەببىمىز ئەيسا مەسىھكە شۈكۈر ئېيتىمەن. چۈنكى، ئۇ مېنى ئىشەنچلىك دەپ قاراپ، ئۆز خىزمىتىگە تەيىنلىدى.¹³ مەن بۇرۇن ئەيسا مەسىھكە كۆپۈرلۈك قىلىپ، ئۇنىڭغا ئېتىقاد

قىلغۇچىلارغا زىيانكەشلىك قىلغان رەھىمسىز بىر ئادەم بولساممۇ، ئۇ يەنىلا ماڭا رەھىم قىلدى. چۈنكى، مەن بۇ ئىشلارنى نادانلىق ۋە ئەيسا مەسھكە بولغان ئېتىقادسىزلىقتىن قىلغانىدىم.¹⁴ رەببىمىز ماڭا مول مېھىر - شەپقىتىنى كۆرسىتىپ، مېنى ئەيسا مەسھتىن كېلىدىغان ئېتىقاد ۋە مېھىر - مۇھەببەت بىلەن تولدۇردى.¹⁵ «ئەيسا مەسھ گۇناھكارلارنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن دۇنياغا كەلدى» دېگەن بۇ سۆز ھەقتۇر ۋە ئۇنى قوبۇل قىلىشقا پۈتۈنلەي ئەرزىيدۇ. مەن گۇناھكارلار ئىچىدىكى ئەڭ ئۇچىغا چىققان گۇناھكار بولمەن.¹⁶ لېكىن، ئەيسا مەسھ ماڭا رەھىم - شەپقەت قىلدى. بۇنىڭدىن مەقسەت، ئۇ ئۆزىنىڭ مەندەك ئۇچىغا چىققان بىر گۇناھكارغا چەكسىز سەۋر - تاقەت كۆرسىتىشى ئارقىلىق باشقىلارغا ئۈلگە قالدۇرۇشتۇر، يەنى بۇ كېيىن ئۆزىگە ئېتىقاد قىلىپ، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشىدىغانلارغا بېرىلگەن ئۈلگىدۇر.¹⁷ بارلىق ھۆرمەت ۋە شان - شەرەپ خۇداغا ئەبەدىلەبەد مەنسۇپتۇر. ئۇ مەڭگۈلۈك پادىشاھ، يەنى ئۆلمەيدىغان ۋە كۆز بىلەن كۆرگىلى بولمايدىغان بىردىنبىر خۇدادۇر، ئامىن!

¹⁸ ئەي، ئوغلۇم تموتى، بۇرۇن سەن توغرۇلۇق ئېيتىلغان ۋەھىيلەرگە ئاساسەن بۇ بۇيرۇقلارنى ساڭا تاپشۇرما. بۇ ۋەھىيلەرنى قورال قىلساڭ، رەببىمىز ئۇچۇن ئۇلۇغ كۈرەشلەرنى قىلالايسەن.¹⁹ ئېتىقادتا ۋە پاك ۋىجداندا چىڭ تۇر. بەزىلەر پاك ۋىجداننى بىر ياققا قايرىپ قويدى. نەتىجىدە، ئۇلارنىڭ ئېتىقادى خۇددى خادا تاشقا ئۇرۇلغان كېمىگە ئوخشاش ۋەيران بولدى.²⁰ ئىمېنىي ۋە ئىسكەندەرلەر مانا شۇنداق كىشىلەردىندۇر. ئۇلارنى كۇپۇرلۇق قىلماسلىقىنى ئۆگەنسۇن دەپ، شەيتاننىڭ ئىلكىگە قايتۇردۇم.*

*20. بۇ، ئېتىقاد يولىدىن چەتنىگەن كىشىلەرنى ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكىدىن چىقىرىۋېتىش دېگەنلىكتۇر. بۇنداقلا گۇناھنى تونۇمىغۇچە قوبۇل قىلمايتتى.

دۇئا ۋە ئىبادەت

2¹ ئالدى بىلەن سەندىن ۋە بارلىق ئېتىقادچىلاردىن پۈتكۈل ئىنسان ئۈچۈن خۇدادىن تىلەكلەر تىلەشنى، خۇداغا دۇئا - تىلاۋەت قىلىشنى، باشقىلار ئۈچۈن مۇراجىئەت قىلىشنى ۋە خۇداغا شۈكۈرلەر ئېيتىشنى،² بولۇپمۇ پادىشاھلار ۋە بارلىق ئەمەلدارلار ئۈچۈن دۇئا - تىلاۋەت قىلىشنى ئۆتۈنمەن. بۇنداق بولغاندا، بىز ئامان - ئېسەن ھايات كەچۈرەلەيمىز. شۇنداقلا، ھاياتىمىز خۇداغا بولغان ئىخلاسمەنلىك ۋە ھۆرمەت بىلەن تولدۇ.³ بۇنداق دۇئا - تىلاۋەت قىلىش ياخشىدۇر. ئۇ، قۇتقۇزغۇچىمىز خۇدانى خۇرسەن قىلدۇ.⁴ خۇدا پۈتكۈل ئىنساننىڭ قۇتقۇزۇلۇشى ۋە ئۇلارنىڭ ھەقىقەتنى تونۇشىنى خالايدۇ.⁵ چۈنكى، خۇدا بىردۇر، خۇدا بىلەن ئىنسانلار ئارىسىدىكى كېلىشتۈرگۈچىمۇ بىردۇر. ئۇ بولسىمۇ ئىنسان تېنىدە دۇنياغا كەلگەن ئەيسا مەسىھتۇر.⁶ ئىنسانلارنىڭ گۇناھتىن ئازاد بولۇشى ئۈچۈن، ئەيسا مەسىھ ئۆزىنى قۇربان قىلىپ بەدەل تۆلىدى. خۇدا بۇنىڭغا دەل ۋاقىت - سائىتىدە گۇۋاھلىق بەردى.⁷ مەن يەھۇدىي ئەمەسلەرگە بۇ ئىشلارنى يەتكۈزۈش ئۈچۈن جاكارجى ۋە ئەلچى بولۇپ تەيىنلىنىپ، ئۇلارغا ئېتىقاد ۋە ھەقىقەتنى ئۆگەتكۈچى ئەۋەتلىدىم. مېنىڭ بۇ سۆزلىرىمنىڭ ھەممىسى راست، مەن يالغان گەپ قىلمىدىم.

8 شۇڭا، مەن شۇنى ئۈمىد قىلىمەنكى، ئېتىقادچى ئەرلەر مەيلى قەيەردە بولسۇن، ھەر قېتىم دۇئاغا جەم بولغاندا باشقىلارغا غەزەپلەنمەي، دەتالاش قىلماي، توغرا ئەمەللىك قوللىرىنى كۆتۈرۈپ دۇئا قىلسۇن.⁹ ئاياللار چاكنى كىيىنمەي، مۇۋاپىق ۋە ئەخلاقلىق كىيىنىشى كېرەك. ئۇلارنىڭ ئۆزلىرىنى ئالاھىدە ياسىۋالغان چاچلىرى، ئالتۇن - كۈمۈش، ئۇنچە - مەرۋايىت ۋە ئېسىل كىيىم - كېچەكلەر بىلەن ئەمەس،¹⁰ بەلكى ياخشى ئەمەلىيىتى بىلەن پەردازلىشىنى ئۈمىد قىلىمەن. بۇ، خۇدا يولىدا ماڭمەن

دەيدىغان ئاياللارغا يارىشىدۇ. ¹¹ ئېتىقادچىلار جەم بولۇپ تەلىم ئالغاندا، ئاياللار تىنچ ئولتۇرۇپ، ئىتائەتمەنلىك بىلەن تەلىم ئالسۇن. ¹² ئاياللارنىڭ ئەرلەرگە تەلىم بېرىشى ياكى ئۇلار ئۈستىدىن ھۆكۈم سۈرۈشىگە رۇخسەت قىلمايمەن. ئەكسىچە، ئۇلار تىنچ ئولتۇرۇپ تەلىم ئالسۇن. ¹³ چۈنكى، ئاۋۋال ئادەم ئاتا، كېيىن ھاۋا ئانا يارىتىلغان. ¹⁴ ئاۋۋال شەيتان تەرىپىدىن ئازدۇرۇلغان ئادەم ئاتا ئەمەس، بەلكى ھاۋا ئانا بولۇپ، ئۇ گۇناھ سادىر قىلغان. ¹⁵ لېكىن، ئاياللار ھاۋا ئانىنىڭ نەسلىدىن تۇغۇلغان ئەيسا مەسىھ ئارقىلىق قۇتقۇزۇلىدۇ. * بىراق، ئۇلار چوقۇم ئېتىقادتا چىڭ تۇرۇپ، مېھىر - مۇھەببەتلىك بولۇپ، پاك ۋە ئەخلاقلىق ياشىشى كېرەك.

ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكىنىڭ باشلامچىلىرى

3 ¹ «ئەگەر بىر كىشى ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكىگە باشلامچى بولۇشقا ئىنتىلسە، ئۇ ياخشى بىر ۋەزىپىنى ئارزۇ قىلغان بولىدۇ» دېگەن بۇ سۆز ھەقتۇر. ² جامائەتچىلىك باشلامچىسى بولسا ئەيىبلەندىغان تەرىپى بولمىغان، ئايالغا سادىق، ئۆزىنى تۇتۇۋالغان، سالماق، ھۆرمەتكە سازاۋەر، مېھماندوست، باشقىلارغا خۇدا توغرىسىدا تەلىم بېرەلەيدىغان بولۇشى، ³ شۇنداقلا، ھازىرقى ۋە زوراۋان بولماسلىقى، خۇش پېئىل، گەپ تالاشمايدىغان، ئۆزىنى مال - دۇنياغا ئۇرمايدىغان كىشى بولۇشى، ⁴ ئۆز ئائىلىسىنى ياخشى باشقۇرايلىدىغان بولۇشى، پەرزەنتلىرىنى ئۆز ئاتا - ئانىسىغا ھۆرمەت بىلەن بويسۇنىدىغان قىلىپ تەربىيىلەيدىغان كىشى بولۇشى

* 15. بۇ ئايەتنىڭ بىرىنچى جۈملىسىنى «لېكىن، ئاياللار بالا تۇغۇش ۋە ئۇنى بېقىش جەريانىدا ئېتىقاد ئارقىلىق ئېرىشىدىغان قۇتقۇزۇلۇشتىن بەھرىمەن بولالايدۇ» ۋە ياكى «لېكىن، ئاياللار خۇدانىڭ لەنتىگە ئۇچرىغانلىقتىن تۇغۇتى قىيىن ۋە خەتەرلىك بولسىمۇ، ئۇنىڭدىن ساق - سالامەت ئۆتۈپ كېتىدۇ» دەپ چۈشىنىشكە بولىدۇ.

كېرەك. ⁵ چۈنكى، ئۆز ئائىلىسىنى باشقۇرۇشنى بىلمەيدىغان كىشى خۇدانىڭ جامائەتچىلىكىنىڭ ھالىدىن قانداقمۇ خەۋەر ئالالسىن؟ ⁶ جامائەتچىلىك باشلامچىسى يېڭى ئېتىقادچىلاردىن بولماسلىقى كېرەك. ئەگەر ئۇنداق بولسا، ئۇ تەكەببۇرلىشىپ كېتىشى مۇمكىن. بۇنىڭ بىلەن، ئۇمۇ شەيتانغا ئوخشاش تەكەببۇرلاشقانلىقى ئۈچۈن، خۇدانىڭ سورىقىغا ئۇچرايدۇ. ⁷ ئۇ جامائەتچىلىكنىڭ سىرتىدىمۇ ھۆرمەتكە سازاۋەر بولۇشى كېرەك. شۇنداق بولغاندا، باشقىلار ئۇنى ئەيىبلىمەيدۇ ۋە شەيتانمۇ ئۇنى ئالدام خالتىسىغا چۈشۈرەلمەيدۇ.

ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكىنىڭ خىزمەتچىلىرى*

⁸ خۇددى جامائەتچىلىكىنىڭ باشلامچىلىرىگە ئوخشاش، جامائەتچىلىكىنىڭ خىزمەتچىلىرىمۇ ئېسىل پەزىلەتلىك، سەمىمىي گەپ قىلىدىغان، ھاراق - شارابقا بېرىلمەيدىغان، مال - دۇنياغا تەمەخۇر بولمايدىغان كىشىلەردىن بولۇشى، ⁹ پاك ۋىجدانى بىلەن ئېتىقادنىڭ چوڭقۇر ھەقىقىتىدە چىڭ تۇرالايدىغان بولۇشى لازىم. ¹⁰ بۇنداق ئادەملەرنى ئالدى بىلەن سىناپ كۆرۈپ، ئەيىبلىنىدىغان تەرەپلىرى بولمىسا، ئاندىن ۋەزىپىگە قويۇش كېرەك. ¹¹ خۇددى شۇنىڭدەك، بۇ خىزمەتچىلەرنىڭ ئاياللىرىمۇ* ئېسىل پەزىلەتلىك، پىتىنە - پاسات قىلمايدىغان، ئۆزىنى تۇتۇۋالغان ۋە ھەرقانداق ئىشتا ئىشەنچلىك بولغانلاردىن بولۇشى لازىم. ¹² خىزمەتچىلەر ئۆز ئايالىغا سادىق، ئۆز پەرزەنتلىرى ۋە ئۆز ئائىلىسىنى ياخشى باشقۇرىدىغان كىشىلەردىن بولسۇن. ¹³ جامائەتچىلىك ئىچىدە ئۆز ۋەزىپىسىنى ياخشى

*8. خىزمەتچىلەر - ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكىدە يېتەكچىنىڭ ياردەمچىسى بولۇپ، ئۇ ھەر خىل ئەمەلىي ئىشلارغا مەسئۇل كىشىدۇر.

*11. ياكى «ئايال خىزمەتچىلىرىمۇ...»

ئورۇندىغان خىزمەتچىلەر باشقىلارنىڭ ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولىدۇ، ئۇلارنىڭ ئەيسا مەسھكە ئېتىقاد قىلىشتىكى ئىشەنچىمۇ زور ئاشدۇ.

چوڭقۇر سىر

¹⁴ مەن گەرچە سېنى تېزىرەك يوقلاپ بېرىشنى ئارزۇ قىلساممۇ، يەنىلا بۇ خەتنى يازدىم. ¹⁵ ئەگەر مەن يېنىڭغا ۋاقتىدا بارالمىسام، بۇ خېتىم ساڭا خۇدانىڭ ئائىلىسى ئىچىدە قانداق ياشاش كېرەكلىكىنى كۆرسىتىپ بېرىدۇ. بۇ ئائىلە بولسا مەڭگۈ ھايات خۇداغا مەنسۇپ بولغان ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكىدۇر. بۇ جامائەتچىلىك ھەقىقەتنىڭ تۇۋرۇكى ۋە ئاساسدۇر. ¹⁶ ھەممەيلەنگە مەلۇمكى، ئېتىقادىمىزنىڭ سىرى بۈيۈكتۇر:

ئەيسا مەسھ ئىنسان تېنىدە ئايان بولدى،
مۇقەددەس روھ ئۇنىڭ ھەققانىيلىقىنى ئىسپاتلىدى،
ئۇ پەرىشتىلەرگە كۆرۈندى،
ئۇ توغرىسىدىكى خەۋەر پۈتكۈل مىللەتلەرگە جاكارلاندى،
ئىنسانلار ئۇنىڭغا ئېتىقاد قىلدى،
ئۇ ئۇلۇغلۇق ئىچىدە ئەرشكە كۆتۈرۈلدى.

ساختا تەلىم بەرگۈچىلەر

4 ¹ مۇقەددەس روھ شۇنى بىزگە ئوچۇق ئېيتىدۇكى، ئاخىر زاماندا بەزىلەر ئېتىقادتىن تېنىپ، ھىيلىگەر جىنلار ۋە ئۇلارنىڭ ساختا تەلىملىرىگە ئەگىشىدۇ. ² بۇنداق تەلىملەر ۋىجدانى يوقاپ كەتكەن يالغانچى ساختىپەزىلەر تەرىپىدىن دۇنياغا تارقىلىدۇ. ³ بۇ يالغانچىلار نىكاھلىنىشنى ۋە بەزى يېمەكلىكلەرنى ئىستېمال قىلىشنى مەنئى قىلىدۇ. ھالبۇكى، بۇ

يېمەكلىكلەرنى خۇدا ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغان ھەم ھەقىقەتنى بىلىدىغانلارنىڭ شۈكۈر ئېيتىپ قوبۇل قىلىشى ئۈچۈن ياراتقان. ⁴ خۇدا ياراتقان ھەممە نەرسە ياخشىدۇر. ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسى چەكلەنگەن ئەمەس، ئۇلارنى شۈكۈر ئېيتىپ قوبۇل قىلسا بولىدۇ. ⁵ چۈنكى، ھەممە نەرسە خۇدانىڭ سۆزى ۋە ئىنسانلارنىڭ دۇئاسى بىلەن ھالال بولىدۇ.

ئەيسا مەسھەتنىڭ ياخشى خىزمەتكارى

⁶ بۇ نەسەتلەرنى قېرىنداشلىرىڭنىڭ سەمگە سالساڭ، ئەيسا مەسھەتنىڭ ياخشى خىزمەتكارى بولغان بولسەن. شۇنداقلا، سېنىڭ ئۆزۈڭ ئەگەشكەن ئېتىقاد توغرىسىدىكى ھەقىقەت ۋە توغرا تەلىملەر بىلەن ئۇزۇقلانغانلىقىڭ ئايان بولىدۇ. ⁷ خۇدانىڭ ھەقىقىتىنى بۇرمىلايدىغان بىمەنە ئەپسانىلەرنى رەت قىلىپ، ئۆزۈڭنى ئىخلاسمەنلىك يولىدا يېتىلدۈرگىن. ⁸ بەدەننى يېتىلدۈرۈشنىڭ پايدىسى بار، ئەلۋەتتە. لېكىن، ئىخلاسمەنلىكنى يېتىلدۈرۈشنىڭ پايدىسى تېخىمۇ كۆپتۇر. چۈنكى ئۇ، بۇ دۇنيا ۋە ئۇ دۇنيادىكى ھايات ئۈچۈن بەخت ئېلىپ كېلىدۇ. بۇ سۆزلەر ھەقتۇر ۋە پۈتۈنلەي قوبۇل قىلىشقا ئەرزىيدۇ. ¹⁰ بۇنىڭ ئۈچۈن ئەجر سىڭدۈرۈۋاتىمىز ۋە كۈرەش قىلىۋاتىمىز. چۈنكى، ئۈمىدىمىزنى پۈتكۈل ئىنساننىڭ، بولۇپمۇ ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ قۇتقۇزغۇچىسى — مەڭگۈ ھايات خۇداغا باغلىدۇق.

¹¹ بۇ ئىشلارنى قېرىنداشلىرىڭغا تاپىلغىن ۋە ئۆگەتكىن. ¹² باشقىلار سېنى ياش، دەپ ساڭا سەل قارىمىسۇن. سەن سۆزلىرىڭدە، ئەمەلىيىتىڭدە مېھىر — مۇھەببەت، ئېتىقاد ۋە پاكلىقتا ئېتىقادچىلارغا ئۈلگە بول. ¹³ مەن سېنى يوقلاپ بارغۇچە، ئۆزۈڭنى جامائەتچىلىككە مۇقەددەس يازمىلار ئوقۇپ بېرىش، نەسەت قىلىش ۋە تەلىم بېرىشكە بېغىشلىغىن. ¹⁴ مۇقەددەس روھ ساڭا ئاتا قىلغان قابىلىيەتكە بېھىرۋالىق قىلما. بۇ قابىلىيەت

خۇدانىڭ ۋەھىيىسى ۋە جامائەتچىلىك يېتەكچىلىرىنىڭ قوللىرىنىڭ ئۇچاڭغا تېگىشى* ئارقىلىق ساڭا بېرىلگەن.¹⁵ شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇ ئىشلارنى جان - دىلىڭ بىلەن قىل. ئۆزۈڭنى ئۇلارغا شۇنداق ئاتىغىنىكى، ھەممە كىشى سېنىڭ ئالغا باسقانلىقىڭنى كۆرسۇن.¹⁶ ئۆزۈڭگە ۋە بەرگەن تەلىمىڭگە دىققەت قىل ھەمدە ئۇنى ئىزچىل داۋاملاشتۇر. چۈنكى، شۇنداق قىلساڭ، ئۆزۈڭمۇ ۋە ساڭا قۇلاق سالغانلارمۇ قۇتقۇزۇلىدۇ.

ئېتىقادچىلارنىڭ مەسئۇلىيىتى

5 ¹ ياشانغان ئەرلەر سەۋەنلىك ئۆتكۈزۈسە، ئۇلارنى قاتتىق ئەيىبلەمىگىن. ئەكسىچە، ئۇلارغا ئاتاڭنى ھۆرمەتلىگەندەك ھۆرمەت بىلەن نەسەھەت بەرگىن. شۇنىڭدەك، ياش ئەرلەرگە ئۆز قېرىنداشلىرىڭغا مۇئامىلە قىلغاندەك مۇئامىلە قىل. ² ياشانغان ئاياللارغا ئاناڭغا مۇئامىلە قىلغاندەك مۇئامىلە قىل. ياش ئاياللارغىمۇ سىڭىللىرىڭغا مۇئامىلە قىلغاندەك پاك قەلب بىلەن مۇئامىلە قىل.

³ ئېرى ئۆلۈپ كەتكەن، ھەقىقىي موھتاجلىقتا قالغان تۇل ئاياللارنى ھۆرمەتلەپ، ئۇلارنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئال.⁴ لېكىن، تۇل ئاياللارنىڭ پەرزەنتلىرى ياكى نەۋرىلىرى بولسا، ئۇ پەرزەنتلەر ئالدى بىلەن ئۆز ئائىلىسىدىن خەۋەر ئېلىپ، ئېتىقادىنى ئەمەلىيەتكە ماسلاشتۇرۇش ئارقىلىق ئۆز ئاتا - ئانىسىنىڭ ئەجرىنى ياندۇرسۇن. چۈنكى بۇ، خۇدانى خۇرسەن قىلىدۇ.⁵ ئېرى ئۆلۈپ كەتكەن ئىگە - چاقىسىز تۇل ئاياللار ئۈمىدىنى خۇداغا باغلىغان بولۇپ، ئۇلار كېچە - كۈندۈز دۇئا - تىلاۋەتتە بولىدۇ.⁶ لېكىن، ئېرى ئۆلۈپ كەتكەن، ھۇزۇر - ھالاۋەت ئۈچۈنلا ياشايدىغان تۇل ئاياللار ھايات

*14. جامائەتچىلىك يېتەكچىلىرى ئېتىقادچىنى بىرەر ۋەزىپىگە تەيىنلىگەندە، قوللىرىنى ئۇنىڭ ئۈچىسىغا قويۇپ تۇرۇپ دۇئا قىلىدۇ.

بولسىمۇ، روھىي جەھەتتە بەربىر ئۆلگەنگە ھېساب.⁷ ئېتىقادچىلارنىڭ باشقىلار تەرىپىدىن ئەيىبلەندىغان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماسلىقى ئۈچۈن، سەن جامائەتچىلىككە بۇ ئىشلار توغرىسىدا تەربىيە بەرگىن.⁸ بىر كىشى ئۆز تۇغقانلىرىغا، بولۇپمۇ ئائىلىسىدىكىلەرگە قارىمىسا، ئۇ ئەيسا مەسھەتنى تانغان دەپ قارىلىپ، ھەتتا ئېتىقادسىزلارچىلىكىمۇ بولالمايدۇ.

⁹ ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكىدە ياردەم بېرىلىدىغان، ئېرى ئۆلۈپ كەتكەن تۇل ئاياللارنى تىزىملىغاندا، ئۇلار چوقۇم ئۆز ئېرىگە سادىق بولغان بولۇشى ۋە يېشى ئاتمىشتىن يۇقىرى بولۇشى كېرەك.¹⁰ ئۇلار يەنە ياخشىلىقلىرى بىلەن تونۇلغان بولۇشى، يەنى بالىلىرىنى ياخشى تەربىيەلەپ چوڭ قىلغان، مېھماندوست، كەمتەرلىك بىلەن ئېتىقادچىلارنىڭ خىزمىتىدە بولغان، قىيىنچىلىقتا قالغانلارغا ياردەم قىلغان ۋە ئۆزىنى ھەر خىل خەير - ساخاۋەت ئىشلىرىغا بېغىشلىغان ئاياللار بولۇشى كېرەك.

¹¹ ئېرى ئۆلۈپ كەتكەن ياش تۇل ئاياللارنى تىزىملىما. چۈنكى، بۇنداق ئاياللارنىڭ جىسمانىي جەھەتتىكى ئارزۇلىرى ئەيسا مەسھەكە بولغان رىشتىنى بېسىپ كەتسە، ئۇلار قايتا نىكاھلىنىشنى ئارزۇ قىلىپ، ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكىدىكى خىزمىتىنى داۋاملاشتۇرۇشنى خالىمايدۇ.¹² بۇنىڭ بىلەن، ئۇلار دەسلەپ بەرگەن ۋەدىسىگە * خىلاپلىق قىلىش سەۋەبلىك ئەيىبلەندۇ.¹³ ئۇلار يەنە ھۇرۇنلۇقنى ئادەت قىلىۋېلىپ، ئۆيىمۇ ئۆي دوقۇرۇپ يۈرۈپ، غەيۋەت قىلىپ، باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا ئارىلىشىۋالدىغان ۋالاقىتە كۆرۈلەردىن بولۇپ قېلىشى مۇمكىن.¹⁴ شۇنىڭ ئۈچۈن، بۇنداق ياش تۇل ئاياللارنىڭ نىكاھلىنىپ، پەرزەنت كۆرۈپ، ئۆي ئىشلىرى بىلەن شۇغۇللىنىشىنى نەسھەت قىلىمەن. شۇنداق قىلغاندا، بىزگە قارشى

*12. يەنى ئۆزلىرىنىڭ «پەقەت ئەيسا مەسھەكە خىزمەت قىلىپ، يېڭىدىن توي قىلمايمەن» دېگەن ۋەدىسى.

تۇرغۇچىلاردا ھەرقانداق پىتنە - ئىغۋا تارقىتىش پۇرسىتى بولمايدۇ. ¹⁵ بۇنداق دېيىشىمىدىكى سەۋەب، بەزى تۇل ئاياللار ئاللىبۇرۇن ئېتىقادىن چەتنەپ، شەيتاننىڭ كەينىگە كىرىپ كەتتى. ¹⁶ ئەگەر ئېتىقادى بار بىر ئايالنىڭ تۇل قالغان تۇغقانلىرى بولسا، ئۇ ئۇلارغا ياردەم بەرسۇن، يۈكىنى ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكىگە ئىتتىرىپ قويمىسۇن. شۇنداق بولغاندا، جامائەتچىلىك ھەقىقىي ئىگە - چاقىسىز تۇل ئاياللارغا ياردەم قىلالايدۇ.

يېتەكچىلەر توغرىسىدا

¹⁷ ئېتىقادچىلار جامائەتچىلىكىنى ياخشى باشقۇرىدىغان يېتەكچىلەر، بولۇپمۇ خۇدانىڭ سۆزىنى يەتكۈزۈش ۋە تەلىم بېرىشتە ئەجىز سىڭدۈرگەن كىشىلەر چوقۇم چوڭقۇر ھۆرمەتكە سازاۋەر بولۇشى ۋە ئۇنىڭغا لايىق ھەق ئېلىشى كېرەك. ¹⁸ چۈنكى، مۇقەددەس يازمىلاردا: «خامان تەپكەن ئۆكۈزنىڭ ئاغزىنى بوغما»، «ئىشچى ئۆز ھەققىنى ئېلىشقا ھەقىقەتتۇر» دېيىلگەن. ¹⁹ ئىككى ياكى ئۈچ گۇۋاھچى بولمىغۇچە، جامائەتچىلىكنىڭ يېتەكچىسى ئۈستىدىن قىلىنغان ئەرزىنى قوبۇل قىلما. ²⁰ ئەگەر ئۇ گۇناھ قىلغان بولسا، باشقىلارنىڭمۇ بۇنىڭدىن ئىبرەت ئېلىشى ئۈچۈن، جامائەتچىلىك ئالدىدا ئەيىبلەنسۇن. ²¹ خۇدانىڭ، ئەيسا مەسىھنىڭ ۋە خۇدا تاللىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئالدىدا ساڭا شۇنى بۇيرۇيمەنكى، سەن بۇ سۆزلىرىمگە قەتئىي ئەمەل قىل. ئايرىمچىلىق قىلما، ھەرقانداق ئىشتا بىر تەرەپكە يان باسما. ²² بىراۋنىڭ ئۇچىسىغا قولۇڭنى قويۇپ، ئۇنى يېتەكچىلىك ۋە زېپىسىگە تەيىنلەشكە ئالدىراپ كەتمە، بولمىسا ئۇنىڭ گۇناھلىرىغا شېرىك بولۇپ قېلىشىڭ مۇمكىن. ئۆزۈڭنى پاك تۇتقىن. ²³ (ئاشقازىنىڭنىڭ ياخشى بولمىغانلىقى، شۇنداقلا دائىم كېسەل بولۇپ قالىدىغانلىقى ئۈچۈن، سۇلا ئىچمەي، بىر ئاز شارابمۇ ئىچىپ بەرگىن.) ²⁴ بەزى كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرىنى

ئاسانلا كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ ھەم ئۇلارنىڭ چوقۇم سوراققا تارتىلىشى ئېنىق. لېكىن، بەزى كىشىلەرنىڭ گۇناھلىرى بولسا كېيىن ئاشكارا بولىدۇ. ²⁵ خۇددى شۇنىڭغا ئوخشاش، بەزى كىشىلەرنىڭ ياخشى ئەمەلىيىتىمۇ ئاسانلا كۆرۈۋالغىلى بولىدۇ. لېكىن، بەزى كىشىلەرنىڭ ياخشى ئەمەلىيىتى بولسا كېيىن مەلۇم بولىدۇ.

6 ¹ قۇل ئېتىقادچىلارنىڭ ھەممىسى ئۆز خوجايىنلىرىنى ھۆرمەتلىسۇن. شۇنداق قىلغاندا، خۇدانىڭ نامى ۋە خۇدادىن كەلگەن تەلىمنىڭ كۆپۈرلۈققا ئۇچراپ قېلىشىدىن ساقلانغىلى بولىدۇ. ² خوجايىنلىرىمۇ ئېتىقادچى بولسا، قۇللار: «بىز ھەممىمىز خۇدانىڭ ئائىلىسىدىكى قېرىنداشلارغۇ» دەپ، ئۇلارغا ھۆرمەتسىزلىك قىلمىسۇن. ئەكسىچە، خوجايىنلىرىغا تېخىمۇ ياخشى خىزمەت قىلسۇن. چۈنكى، ئۇلارنىڭ ياخشى خىزمىتىدىن بەھرىمەن بولىدىغان خوجايىنلار دەل خۇدانىڭ ياخشى كۆرىدىغان بەندىلىرىدۇر.

يالغان تەلىم ۋە بۇلپەرەسلىكنىڭ ئاقىۋىتى

سەن ئېتىقادچىلارغا بۇ تەلىملەرنى ئۆگەتكەن ۋە تاپىلغىن. ³ ئوخشىمايدىغان تەلىملەرنى تەرغىب قىلغان كىشى رەببىمىز ئەيسا مەسھنىڭ ھەق سۆزلىرىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ بىزنى ئىخلاسمەنلىككە يېتەكلەيدىغان تەلىمنى قوبۇل قىلمىغان بولىدۇ. ⁴ بۇنداق كىشىلەر تەكەببۇر، ھېچنېمە چۈشەنمەيدىغان كىشىلەردۇر. ئۇلار غوۋغا چىقىرىش ۋە گەپ تالىشىشقا ئىنتايىن ئامراق. بۇنداق ئىشلار باشقىلارنىڭ ئارىسىدا ھەسەتخورلۇق، جېدەل - ماجىرا، تۆھمەت، گۇمانخورلۇق ⁵ ھەمدە دائىملىق سۈركىلىش كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. بۇ كىشىلەرنىڭ نىيىتى چىرىك بولۇپ، ھەقىقەتتىن مەھرۇم بولغان. ئۇلارنىڭ نەزىرىدە ئىخلاسمەنلىك پەقەتلا بىر

تاپاۋەت يولىدۇر، خالاس.

⁶دەرۋەقە، خۇداغا رازىمەنلىك بىلەن ئىخلاسمەن بولغان ئادەم ھەقىقىي روناق تاپىدۇ. ⁷بىز بۇ دۇنياغا ھېچنېمە ئېلىپ كەلمدۇق ۋە بۇ دۇنيادىن ھېچنېمە ئېلىپ كېتەلمەيمىز. ⁸شۇڭا، يېمەك - ئىچمەك ۋە كىيىم - كېچىكىمىز تولۇق بولسلا، رازى بولۇشىمىز كېرەك. ⁹باي بولۇشنىلا ئويلايدىغانلار بولسا ھامان ئازدۇرۇلۇپ كېتىدۇ، ئۇلار ئىنسانلارنى قۇرۇتۇپ ھالاك قىلىدىغان نۇرغۇن زىيانلىق ھەم ئەخمىقانە ھەۋەسلەرنىڭ تورىغا چۈشۈپ كېتىدۇ. ¹⁰چۈنكى، پۇلپەرەسلىك ھەر خىل يامانلىقنىڭ يىلتىزىدۇر. بەزىلەر باي بولۇش ھەۋىسى بىلەن ئېتىقادىنى چەتنەپ، ئۆزىگە تۈگمەس ئازاب تېپىۋالدى.

تموتىغا نەسىھەت

¹¹ئەي خۇدانىڭ سادىق بەندىسى، سەن بۇنداق ئىشلاردىن يىراق تۇر. ھەققانىيلىق، ئىخلاسمەنلىك، ئېتىقاد، مېھىر - مۇھەببەت، سەۋر - تاقەت ۋە مۇلايىملىقنى ئىزدە. ¹²ئېتىقاد يولىدا ئۇلۇغ كۈرەشلەرنى قىل. خۇدا ئاتا قىلغان مەڭگۈلۈك ھاياتنى قەدىرلە. سەن بۇنىڭ ئۈچۈن چاقىرىلدىڭ ھەمدە نۇرغۇنلىغان گۇۋاھچىلار ئالدىدا بۇ مەڭگۈلۈك ھاياتنى ئاللىبۇرۇن ئوچۇق ئېتىراپ قىلدىڭ. ¹³ھەممىگە ھاياتلىق بەرگۈچى خۇدانىڭ، شۇنداقلا پونتىي پىلاتۇسقا يۈرەكلىك ھالدا ئۇلۇغ ھەقىقەت توغرىسىدا گۇۋاھلىق بەرگەن ئەيسا مەسىھنىڭ ئالدىدا ساڭا شۇنى تاپىلايمەنكى، ¹⁴رەببىمىز ئەيسا مەسىھ قايتا كەلگۈچە، خۇدانىڭ بۇ ئەمرلىرىگە تولۇق ئەمەل قىل، بۇنىڭ بىلەن ھېچكىم سېنى ئەيىبلىيەلمىسۇن. ¹⁵⁻¹⁶مەدەھىيەلەشكە مۇناسىپ بولغان بىردىنبىر ھۆكۈمران، يەنى پادىشاھلارنىڭ پادىشاھى، رەببلەرنىڭ رەببى، بىردىنبىر مەڭگۈ ئۆلمەس، ئادەم يېقىنلىشالمايدىغان نۇر ئىچىدە ياشايدىغان،

ھېچكىم كۆرمىگەن ۋە كۆرەلمەيدىغان خۇدا ۋاقت - سائىتى كەلگەندە، ئەيسا مەسھنى قايتا ئەۋەتدۇ. بارلىق ھۆرمەت ۋە كۈچ - قۇدرەت خۇداغا ئەبەدىلئەبەد مەنسۇپ بولغاي، ئامىن!

¹⁷ بۇ دۇنيادا باي بولغانلارغا مەغرۇرلانىماسلىقنى، ئۆتكۈنچى بايلىققا ئۈمىد باغلىماسلىقنى بۇيرۇغىن. ئۇلار ئۈمىدىنى بىز بەھرىمەن بولۇشقا تېگىشلىك ھەممىنى بىزگە سېخىلىق بىلەن بەرگۈچى خۇداغا باغلىسۇن. ¹⁸ ئۇلارغا باشقىلارغا ياخشىلىق قىلىشنى ۋە خەير - ساخاۋەتلىك ئىشلارنى كۆپ قىلىشنى، مەرد ۋە قولى ئوچۇق بولۇشنى بۇيرۇغىن. ¹⁹ بۇنداق قىلغاندا، ئۇلار ھەقىقىي ھاياتقا ئېرىشىش ئۈچۈن كېلەچەكتە ئۆزلىرىگە پۇختا ئاساس بولىدىغان بىر خەزىنە توپلىيالايدۇ.

²⁰ ئەي تموتى، ساڭا ئامانەت قىلىنغان بۇ تەلىملەرنى ياخشى ساقلا. خۇداغا بولغان ئىخلاسمەنلىككە مۇناسىپ كەلمەيدىغان قۇرۇق گەپلەردىن ھەمدە بىمەنە بىلىمنى بىلىم دېگۈچىلەرنىڭ تالاش - تارتىشلىرىدىن ساقلا. ²¹ بەزىلەر مۇشۇنداق بىمەنە بىلىمگە ئەگىشىپ، ئېتىقادتىن چەتنىدى.

خۇدانىڭ مېھرى - شەپقىتى سىلەرگە يار بولغاي!

